

Kto ty jesteś?

Miesięcznik dla dzieci
nr 4 (54)
kwiecień 2025

POLAK MAŁY

Drodzy!

Nie wiemy, w którym momencie trafi do Was ten numer, ale wiedźcie, że myśłami i sercem jesteśmy z kaźdym i kaźdą z Was. Czasy sę trudne i niespokojne. Na pewno przeżywacie duźo trudnych emocji. Wierzymy, że macie wsparcie w waszych rodzicach i macie z kim porozmawiać o swoich przemyśłeniach i obawach. Mamy nadzieję, że ten numer pozwoli Wam miło spędzić czas i oderwać się od bieżęcych wydarzeń.

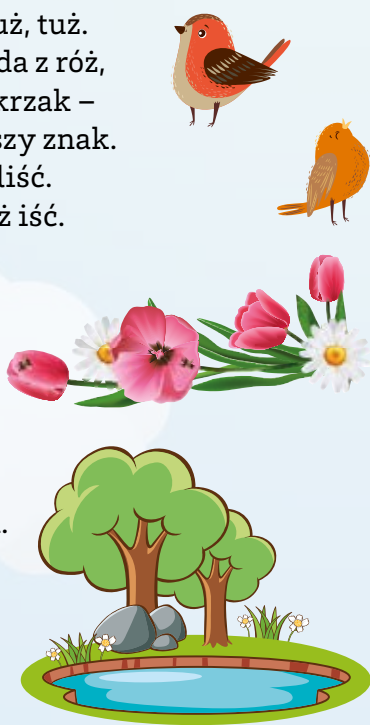
Redakcja Kuriera Galicyjskiego

Nadszedł kwiecień!

Witajcie! Tak, mamy już kwiecień. Jest to kolejny, czwarty miesiąc w roku. Mam nadzieję, że już poczuliście te pierwsze ciepłe dni. Mnie bardzo cieszy, że już zielenią się powoli drzewa i łąki. Nie mogę doczekać się powrotu kolorów dookoła nas!

Gdzie jest wiosna

Wiosna, wiosna już tuż, tuż.
Płaszcz słomiany spada z róż,
Pączki ma już kaźdy krzak –
To jest wiosny pierwszy znak.
Drugi znak – zielony liść.
Na wycieczkę czas już iść.
Biegać łąką ile tchu,
Szukać wiosny
Tam i tu.
Złoty chłasków
Chyba sto
Wpadło na
Strumyka dno.
Żaby budzą się ze snu.
– Gdzie jest wiosna?
A, już tu.
W kaźdej bruździe,
Koleinie,
Jakaś struźka

Wody płynie,
Wszędzie ćwierka jakiś ptak
To jest też Wiosenny znak.
Na podwórku
Już hałasy,
Wszystkie dzieci
Grają w klasy.
A jak grają?
Zobacz, jak
To jest wiosny
Pięty znak.
Takich znaków jest ze dwieście
W kaźdym mieście.
Patrz uważnie
Tu i tam,
To je znajdziesz
Wszędzie sam.

Dorota Gellner

Czy wiesz, że...

W wielu europejskich językach **kwiecień** nazywa się „april”, „aprilis”. Polska nazwa tego miesiąca pochodzi od wczesnowiosennych kwiatów kwitnących w ogrodach, przy drogach, na łąkach, w lasach.

Kiedyś nazywano ten miesiąc „łykwiatem”, „łudzkwiatem” albo „zwozkwiatem”, bo te

pojawiające się wcześniej kwiaty łąją (czyli kłamią) i zwodzą ludzi nadzieją ciepła.

Kwiecień zawsze zaczyna się w ten sam dzień tygodnia co lipiec, a w latach przestępnych dodatkowo także w ten sam co styczeń.

Kolejne zmiany w przyrodzie

Kwietniowa pogoda bywa kapryśna. Raz świeci słońce, a raz pada śnieg i jest jeszcze dość chłodno. Jeśli nawet dni są słoneczne i ciepłe, to wieczory, noce i poranki bywają zimne i niekiedy występują przymrozki. Ale na szczęście nie trwają długo. Na drzewach i krzewach owocowych nabrzmiewają pąki liściowe i kwiatowe. Pięknie wyglądają brzoźki – zwisające cieniutkie gałązki pokryte listkami o pięknej jasnozielonej barwie. A krzaki forsycji przyciągają swoimi jaskrawo żółtymi kwiatami – ich listki zjawiają się później.

Wraz z nadejściem wiosny zwierzęta wydają na świat potomstwo, czyli rozmnażają się. Początkiem nowego życia jest zarodek. U ptaków, których ciała są pokryte piórami, zarodek znajduje się w jajach, które matka znosi i wysiaduje. Młode ptaki wydostają się z jaj podczas wykluwania i dlatego mówi się o nich, że są jajorodne.

Inaczej jest u zwierząt, których ciała pokrywają włosy lub futro, a nie pióra. Te zwierzęta to ssaki. U nich zarodek nowego życia rośnie i rozwija się w brzuchu matki, aż do chwili narodzin. Młody ssak opuszcza organizm matki w czasie porodu. Wszystkie ssaki są żyworodne, a matki karmią swoje dzieci mlekiem.

Międzynarodowy Dzień Ptaków (01.04)

Dla wielu ptaków kwiecień jest pracowitym miesiącem, bo w tym czasie budują one gniazda i składają jaja. Z myślą o ptakach wiążących gniazda rozwieszajmy różne „materiały budowlane”: wełnę, watę, włosie, piórka,

drobne wiórki, rozczesane kawałki sznurka. Obserwując pracę ptasich rodzin (wicie gniazd, wysiadanie piskląt), możemy podziwiać zdolności różnych ptaków w opiece o siebie i swoim potomstwem.

PAMIĘTAJ! Nie dotykaj ptasich gniazd, jaj i piskląt! Ptaki porzucają gniazda, które dotykał człowiek.

Światowy Dzień Zdrowia (07.04)

„Żadna część nie będzie zdrowa, dopóki całość nie będzie zdrowa” (Platon)

Zdrowie to nie tylko stan braku choroby, to także harmonijne i zbalansowane funkcjonowanie w każdej sferze życia.

To prawda, że nasze ciało, umysł i emocje są ze sobą połączone. Odpowiednie odżywianie, dobry sen, relacje międzyludzkie i zdrowie psychiczne to tylko niektóre z aspektów, które wpływają na nasze ogólne zdrowie. Znana jest złota myśl, że zdrowie zaczyna się „od talerza”. Aby twój organizm dobrze się rozwijał i był odporny na choroby, musisz się odpowiednio odżywiać. Potrzebujesz czterech posiłków dziennie. Są to: śniadanie, drugie śniadanie, obiad i kolacja. Jedząc regularnie urozmaicone potrawy, dostarczasz organizmowi potrzebnych do życia składników. Specjaliści od żywienia zalecają, żeby jadać zawsze o tych samych godzinach. W odżywianiu ważne są takie pokarmy, jak: owoce, warzywa, jaja, mięso, ryby, pieczywo, makaron, olej, masło, sery. Bardzo ważne jest także mleko i woda. Każdego dnia należy pić co najmniej litr czystej i niegazowanej wody. Jeść powinno się powoli i spokojnie, dokładnie gryźć i przeżuwać

pożywienie oraz łykać małe kęsy. Szybkie jedzenie szkodzi zdrowiu. Niezdrowe jest także nadmierne objadanie się lub jedzenie żywności nieświeżej.

Lepiej jest zjeść mniej niż za dużo. Sprawdzaj, czy nie upłynął termin przydatności do spożycia kupowanego jedzenia. Pokarmy przeterminowane są dla zdrowia niebezpieczne, bo mogą powodować poważne zatrucia i choroby.

Kwiecień-plecień – powiada nasze polskie przysłowie;
jeszcze w nim brzydkiej zimy ślad się ostatni
nie zatarł,
więc radzę wam, dzieciaczki,
uważajcie na zdrowie,
bo w kwietniu bardzo łatwo o grypę i katar!

Józef Antoni Birkenmajer

Niedziela palmowa (13.04) – rozpoczyna Wielki Tydzień

Wielkanoc należy do najważniejszych świąt chrześcijańskich, a palma wielkanocna to jeden z najbardziej charakterystycznych symboli związanych z tą uroczystością. Co roku dokładnie tydzień przed Wielkanocą wierni udają się na mszę z kolorowymi, ozdobnymi bukietami z bukszpanu, bazi i suszonych roślin, aby je poświęcić.

Palma wielkanocna to nie tylko symbol religijny, ale także element polskiej kultury i tradycji. Tworzenie i poświęcanie palm wielkanocnych to jeden z najważniejszych elementów kulturowych Polski, który przekazywany jest z pokolenia na pokolenie. Palmy wielkanocne zdobią nie tylko kościoły, ale także domy i mieszkania, tworząc niepowtarzalny klimat świąt Wielkanocnych.

Palmy na Niedzielę Palmową

Palmy, palmichy, palemki
Dzisiaj bierzemy do ręki
I idziemy z palmą w świat
Ogłaszać głośno tak:
Jezus na osiołku
Wjechał do Jerozolimy,
Witają go tłumy,
Chodźmy z nimi i my
Powitać Jezusa.
Okres postu skończony,
Przed nami Wielki Tydzień,
Bądź i Ty rozmodlony.
Oczekuj z radością
Pana Zmartwychwstania,
Niedzieli Wielkiej Nocy
I świątecznego śniadania

Agata Dziechciarzyk

**Wesoły nam dzień dziś nastał,
Którego z nas każdy żądał;
Tego dnia Chrystus zmartwychwstał,
Alleluja, Alleluja!**

Biją dzwony! Rozpoczyna się uroczysta Msza – rezurekcja! Idzie procesja! Już czeka na nas śniadanie wielkanocne przy pięknie udekorowanym stole, a także koszyk ze święconką! Podzielmy się babą, jajkiem, kiełbasą. Weinajmy tradycyjne mazurki, ćwikły, żurki albo barszczyk biały! Radośnie się witajmy:

**ALLELUJA!!! ALLELUJA!!!
Chrystus Pan zmartwychwstał!
Prawdziwie powstał!**

Bajka o pisankach

Zniosła Kura cztery Jajka.

– Ko-ko-ko – zagadkała zadowolona – leżcie tu cichutko, to nikt was nie znajdzie – i poszła szukać ziarenek na podwórku.

Ale Jajka, jak to Jajka, myślały, że są mądrzejsze od kury, i zamiast leżeć cichutko, turlały się i postukiwały skorupkami, aż usłyszał je Kot.

– Miau – powiedział, przyglądając się Jajkom – cztery świeżutkie Jajka, będzie z was pyszna jajecznica, miau!

– Nie, nie, nie! – trzęsły się ze strachu Jajka – nie chcemy skończyć na patelni. – Ale co robić, co robić? – postukiwały się skorupkami.

– Ja uciekam – zawołało pierwsze Jajko i poturlało się przed siebie – nie dam się usmażyć! A po chwili wróciło, wesoło podśpiewując:

– Jestem czerwone w czarne kropeczki, nikt nie zrobi jajecznicy z takiej biedroneczki.

– Co się stało, co się stało? – dopytywały się pozostałe Jajka.

– Pomalował mnie pędzelek kolorową farbą i teraz nie jestem już zwyczajnym Jajkiem, tylko wielkanocną pisanką.

Drugie Jajko nie zastanawiało się długo, poturlało się tak szybko, jak umiało, by po chwili wrócić i zaśpiewać grubym głosem:

– To nie jajko tylko tygrys, nie rusz mnie, bo będę gryzł.

I rzeczywiście, Jajko wyglądało jak pisankowy tygrys w pomarańczowo-czarne paski.

– I ja też, i ja też – wołało trzecie Jajko, tur-lając się wesoło.

– Ciekawe, co ono wymyśli? – zastanawiały się Jajko-Biedronka i Jajko-Tygrys.

I wtedy właśnie wróciło trzecie, całe zieloniućkie, śmiejąc się i popiskując.

– Jestem żabka, każdy to wie, czy ktoś zieloną żabkę zje? Nie!

Jajko-Biedronka, Jajko-Tygrys i Jajko-Żabka były z siebie bardzo zadowolone.

Tylko czwarte leżało i trzęsło się ze strachu.

– Pośpiesz się – mówiły kolorowe Pisanki do czwartego Jajka – bo będzie za późno.

I właśnie wtedy nad-szedł Kot.

– Czy ja dobrze widzę? Zostało tylko jedno Jajko? – mrucał niezadowolony – Trudno, zrobię jajecznicę tylko z jednego Jajka – i pomaszerował do kuchni po patelnię.

Czwarte Jajko trzęsło się ze strachu tak bardzo, że aż zaczęła pękać na nim skorupka.

– Ojej, ojej, ratunku! – wołały przestraszone Pisanki – Teraz już na pewno zrobi z ciebie jajecznicę.

– Trach, trach, trach – pękała skorupka na czwartym Jajku, aż pękła na drobne kawałki i... wyszedł z niej malutki, puszysty, żółty kurczaczek.

Otrzeptał piórka, pokręcił główką i wytrzeszczył czarne oczka, przyglądając się kolorowym pisankom. Po chwili podreptał w kierunku cukrowego Baranka, popiskując cichutko:

– Wielkanocna bajka – wyklutem się z jajka. Już cukrowy Baranek czeka na mnie od rana. A w świątecznym koszyku jest pisanek bez liku.

Agnieszka Galica

NARODZINY PAŃSTWA POLSKIEGO

W 2025 roku Święto Chrztu Polski przypada na 14 kwietnia.

Polanie

O początkach państwa polskiego wiemy mało, ponieważ do naszych czasów przetrwało niewiele źródeł historycznych. Naukowcy ustalili, że w IX wieku tereny dzisiejszych ziem polskich zamieszkiwały **plemiona słowiańskie**. **Plemię Polan**, z siedzibą w Wielkopolsce, podbiło w **X wieku** sąsiednie terytoria i zorganizowali państwo. Od ich nazwy pochodzi nazwa Polska (w języku łacińskim – *Polonia*). Najważniejszym **grodem** Polan było **Gniezno**, stąd określenie państwo gnieźnieńskie. Pierwszym historycznym władcą w państwie gnieźnieńskim był książę **Mieszko I**, według legendy potomek Piasta.

Państwo Mieszka I

W skład państwa Mieszka I wchodziły ziemie Polan w Wielkopolsce (z głównymi ośrodkami w Gnieźnie, Poznaniu, Gieczu,

na Ostrowie Lednickim), a także Mazowsze i Pomorze Wschodnie. Później Mieszko przyłączył Pomorze Zachodnie, Śląsk i ziemie Wiślan w Małopolsce.

Chrzest Mieszka I

Gdy w X wieku większość państw europejskich – a wśród nich również Czechy – była chrześcijańska, książę Mieszko i jego poddani wciąż czcili wielu słowiańskich bogów. Jedną z najważniejszych decyzji, które wówczas podjął Mieszko, było wprowadzenie nowej religii – chrześcijaństwa. W tym celu poślubił czeską księżniczkę **Dobrawę** i za pośrednictwem jej kraju w **966 roku** przyjął chrzest. Tym samym książę zrównał się z innymi władcami Europy, którzy przed nim zdecydowali się na takie posunięcie. W Poznaniu ustanowiono pierwsze biskupstwo. Na dwór Mieszka przybyli duchowni i zakonnicy, którzy umieli czytać i pisać po łacinie – w języku, którym posługiwała się chrześcijańska Europa. Prowadzili korespondencję z innymi dworami, spisywali dokumenty, kroniki i roczniki. Zaczęto także budować pierwsze kościoły i klasztory.

W czasie swojego panowania Mieszko I toczył wiele wojen. Podbijał okoliczne plemiona słowiańskie i walczył z sąsiednimi państwami – Niemcami, Czechami i Rusią. Sukcesy odnosił dzięki licznej i silnej drużynie, która była podstawową siłą zbrojną państwa.

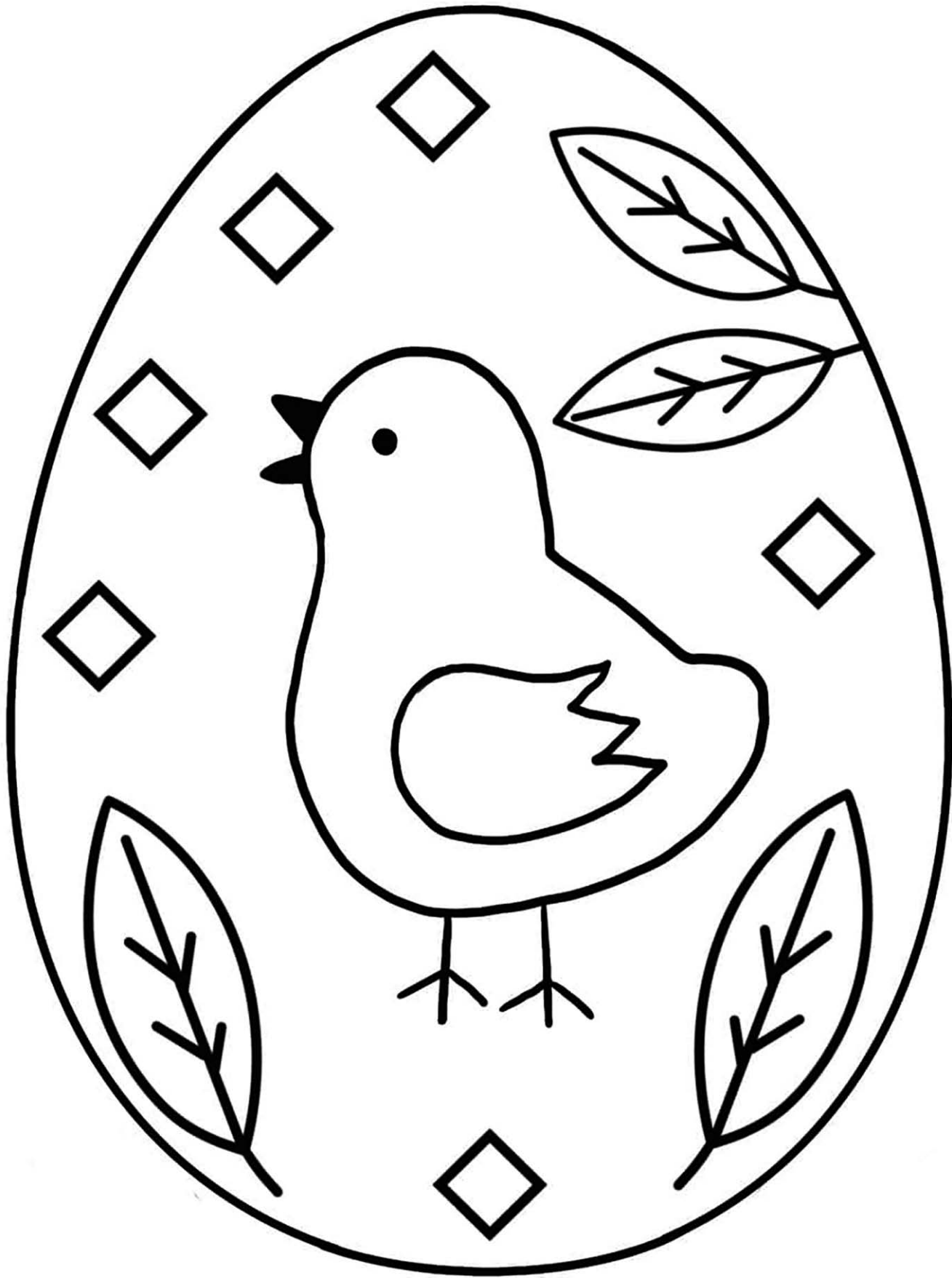

DOBRAWA

Dzięki odkryciom archeologicznym wiadomo dzisiaj, że w **drużynie** księcia byli wojownicy pochodzenia normańskiego. Wywodzili się ze Skandynawii i stamtąd wyprawiali się do niemal wszystkich zakątków Europy. Ci, którzy dotarli do Europy Zachodniej, zwani byli wikingami.

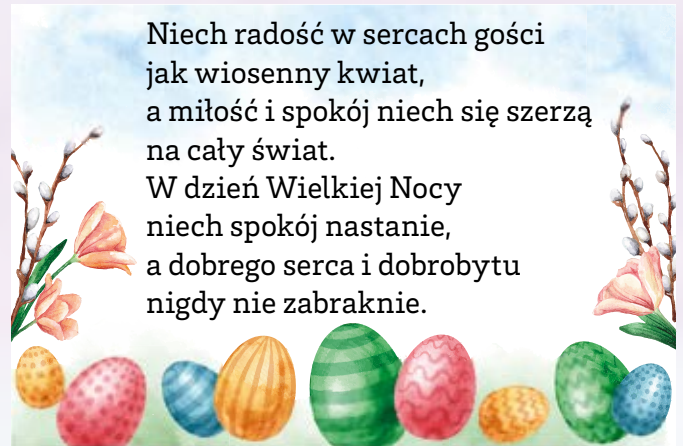
WIZUALIZACJA POZNANIA U SCHYŁKU X WIEKU ZAMIESZCZONA W PRACY POD REDAKCJĄ
AGNIESZKI STEMPINA 966 - PAMIĘĆ W DĘBIE ZACHOWANA

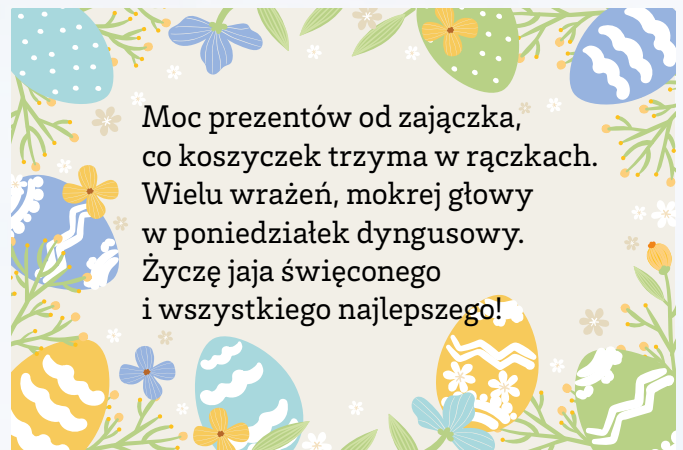

Dzień Ziemi (22.04)

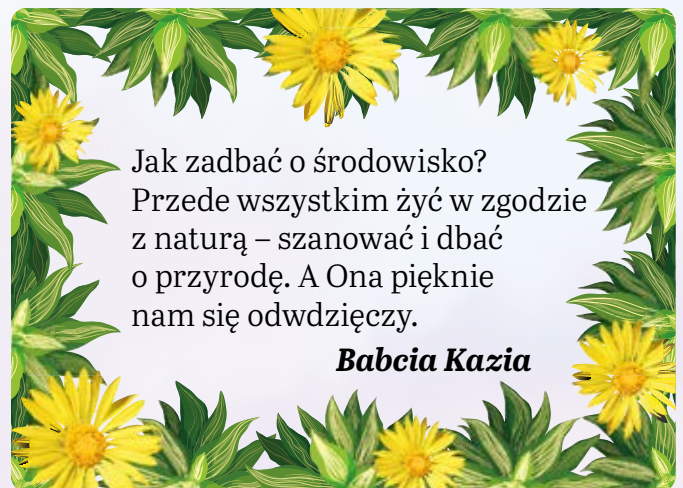
Raz i dwa, raz i dwa,
Śmieci segreguję ja!
Raz, dwa, trzy, raz, dwa, trzy,
Segregujesz je i ty!
Wylizankę o przyrodzie
Wylizujemy dzisiaj w zgodzie.
Raz i dwa, raz i dwa,
Wygrasz dzisiaj ty czy ja?!
Lubię zielen drzew i traw,
Na pikniki chodzę rad.
Zawsze sprzątam po pikniku
Śmieci z ławek i trawników.
Raz i dwa, raz i dwa,
Sadzisz drzewka ty i ja.
Płuca Ziemi to zielone
Na ratunek posadzone.
Gdy naturę wspierać chcesz,
Grabki i łopatki weź.
Raz i dwa, raz i dwa,
Kwiatki sadzisz ty i ja!

Niech radość w sercach gości
jak wiosenny kwiat,
a miłość i spokój niech się szerzą
na cały świat.
W dzień Wielkiej Nocy
niech spokój nastanie,
a dobrego serca i dobrobytu
nigdy nie zabraknie.

Moc prezentów od zajączka,
co koszyczek trzyma w rączkach.
Wielu wrażeń, mokrej głowy
w poniedziałek dyngusowy.
Życzę jaja święconego
i wszystkiego najlepszego!

Jak zadbać o środowisko?
Przede wszystkim żyć w zgodzie
z naturą – szanować i dbać
o przyrodę. A Ona pięknie
nam się odwdzięczy.

Babcia Kazia

Pismo jest redagowane przez zespół „Kuriera Galicyjskiego”.

Adres do korespondencji: Kurier Galicyjski – Kto ty jesteś?

Lwów 79057, Ukraina, Львів 79057

ul. Melnyka 22/3, вул. Мельника 22/3

telefon redakcji: +38 0980712564

e-mail: nowykuriergalicyjski@gmail.com

Wydawca Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.

Видавць ГО „Кур’єр Галиційськи”.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія KB № 24707-14647 P

видане Державною Реєстраційною Службою України 17.02.2021 р.

Świadectwo rejestracji: seria KW nr 24707-14647 R wydane przez

Państwową Rejestracyjną Służbę Ukrainy 17.02.2021.

Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Stowarzyszenia „Kurier Galicyjski”.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu
pn. Polonia i Polacy za Granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów

Projekt „Profesjonalne media na Ukrainie 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być stosowana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora (autorów) i nie może być identyfikowana
z oficjalną pozycją Ministerstwa Zakorodnonnih Spraw Poljski

Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowa-
nia ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji
i o posiadaczach praw – Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.

Drukarnia ТОВ „Прес Медіа Сервіс”, Львів, ул. Косцюка 7/29

Kod prenumeraty

УКРПОШТА

68416

46299

